

Informacja

w sprawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy

Celem ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy jest wzmocnienie ochrony pracowników przed substancjami szkodliwymi w miejscu pracy.

Ustawa wdraża do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/431 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającą dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (Dz. Urz. UE L 88 z 16.03.2022, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2023/90090 z 14.11.2023), zwaną dalej „dyrektywą 2022/431”. Dyrektywa 2022/431 wprowadziła istotną zmianę merytoryczną w dyrektywie 2004/37/WE, rozszerzając jej zakres na substancje reprotoksyczne. Substancje reprotoksyczne są to substancje, które mogą wywierać niekorzystny wpływ na funkcje seksualne i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet, a także na rozwój potomstwa. Podobnie jak w przypadku czynników rakotwórczych lub mutagenów, substancje reprotoksyczne wzbudzają szczególnie duże obawy, ponieważ mogą mieć poważne i nieodwracalne skutki dla zdrowia pracowników i ich potomstwa.

W celu wdrożenia dyrektywy 2022/431 w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy wprowadzone zostały zmiany do art. 222 Kodeksu pracy, który reguluje obowiązki pracodawców zatrudniających pracowników w warunkach narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W zmianach do ustawy rozszerzeniu uległ art. 222 Kodeksu pracy o przepisy nakładające nowe obowiązki na pracodawców zatrudniających pracowników w warunkach narażenia na działanie substancji reprotoksycznych.

Zgodnie z ustawą pracodawca został obowiązany, w razie zatrudniania pracownika w warunkach narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, do zastępowania tych substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych mniej szkodliwymi dla zdrowia lub stosowania innych dostępnych środków ograniczających stopień tego narażenia, przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki.

Rozszerzeniu ulegną w związku z tym również obowiązki rejestracyjne ciążyące na pracodawcach. Zgodnie z ustawą pracodawca będzie obowiązany do rejestrowania wszystkich rodzajów prac w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu nie tylko rakotwórczym i mutagennym, ale również o działaniu reprotoksycznym. Pracodawcy obowiązani będą również do prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy tych pracach.

W wyniku nowelizacji upoważnienia ustawowego zawartego w art. 222 § 3 Kodeksu pracy minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, będzie obowiązany do wydania rozporządzenia, w którym określi:

- 1) wykaz substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym i sposób ich rejestrowania,

- 2) sposób prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,

- 3) sposób prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy ww. pracach,

- 4) wzory dokumentów dotyczących poziomu narażenia pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym oraz sposób przechowywania i przekazywania tych dokumentów do podmiotów właściwych do rozpoznawania lub stwierdzania chorób zawodowych,

- 5) szczegółowe warunki ochrony pracowników przed zagrożeniami spowodowanymi przez substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,

- 6) warunki i sposób monitorowania stanu zdrowia pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Ustawa wprowadza przepis, na podstawie którego zachowane zostaną w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze, do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie znowelizowanej ustawy, jednak nie dłużej niż przez 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.